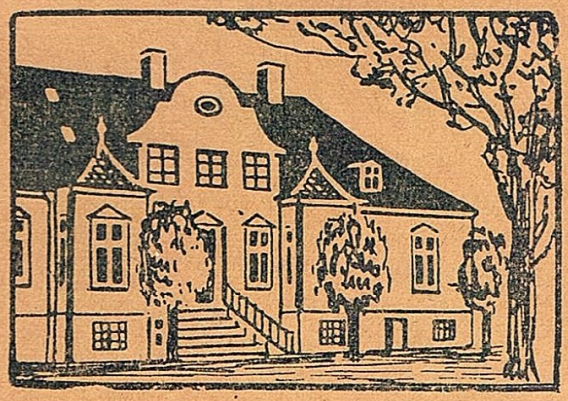

KLEJSGAARD Bladet

JANUAR 1951

NYT AAR!

Mod Kvæld gaar Tankerne hen over Dagens Gerning — ofte beskæmmet over det lidet man naaede — eller for I unges Vedkommende maaske netop forbavset, ja, stolte over, at I naaede saa meget.

Ved Aarets Kvæld ser vi ogsaa tilbage. Hvad fik vi ud af Aaret, der svandt.

Hvad ydede du og jeg?

Er vi beskæmmede eller tilfredse. Er vi forbavsede over, at det var saa lidet? Er vi stolte over, at det blev til mere, end vi egentlig havde ventet — ja, havde turdet haabe.

Vi synger saa tit:

Hvis ej der var noget at kæmpe for,
hvad var da vel jeg og du.

Saa har da hver især af I unge i Aaret, der svandt, kæmpet for det, der var jert. Stridt jer frem gennem Arbejde, Uddannelse, Glæde og Skuffelse, men I har allesammen haft en Plads i Livet.

Blev den eder til en Smule Beskæmmelse, fyldte det ikke helt eders Forventninger, det I udførte, var I ikke Pladsen voksen, saaledes at I ved Aarets Kvæld kan staa overfor de Mennesker, I virkede for og med og sige: Det gik.

Maa I af og til tænke: Jeg kunde ydet mere. Ja, da behøver dette ikke at være til Beskæmmelse for jer, der er unge. Tværtimod, for I har Chancen for at kunne føje til: *Jeg vil gøre det bedre i Aaret, der kommer.*

I unge har den store Fordel, der giver Livet sin rette Fart, den, at I kan begynde helt forfra og med den Nytte, at I dog har det tidligere Aars Erfaring, der baade har givet jer mere Forstaaelse, mere Sikkerhed, hvad Arbejdet angaar, og derved større Arbejdsglæde forhaabentlig.

Hvilken herlig Følelse den at staa med et Arbejde mellem Hænderne og se det vokse, blive pænt, skinne en i Møde med Belønning, fordi man gjorde sig Umage dermed.

Den økonomiske Værdi af, at Arbejdet lykkedes, fordi man netop passede det, lagde sin Flid i det, pustede Liv i det med sin Interesse, har ogsaa en Betydning, selv om I unge almindeligvis ikke selv skal betale Materiale og Tid for et mindre godt udført eller maaske helt mislykket Arbejde.

Vor Tid foragter tildels Sentimentaliteten. Man skal skjule sine Følelser, vi lærte det maaske yderligere under Krigen.

Sentimentalitet kan ogsaa se ud som Hykleri undertiden. Er det muligvis engang imellem, men hellere lidt forloren og 90 Procent ment Følelse end slet ingen Følelse. Lad os ikke skamme os ved at lægge vor Sjæl ind i vort Arbejde, for et Arbejde uden

Sjæl, det er dødt Arbejde.

Lad os ikke genere os ved, at vi føler varmt, naar vi virkelig gør det.

Det er Kvæld for vort Aar. Snart er det borte, men „Aaret Ny" er ogsaa dit og mit og alles, der har Evnen til at leve med i Glæden derfor, derfor lad os prøve at synge med Grønvald Nielsen:

Og har du i dit Bryst en Sang —
saa syng den nu!
Syng paa din morgenfriske Gang
en Hymne glad med Foraarsklang,
ja, syng den nu!

Hvis du kan smile varmt og lyst,
saa vis det nu!
Lad dine Venner ganske tyst
fornemme Varmen i dit Bryst,
ja, vis det nu.

Vort Nytaarsønske til jer, Skolens gamle Elever, til I unge fra „Klejsgaard", til alle Venner, vi har, nær og fjern, skal da være dette:

Gid det kommende Aar maa bringe jer Hjertevarme, Livsglæde, Arbejdsglæde og Guds Velsignelse over al eders Færd.

Maria Hansen Klejsgaard.

Gaar det godt?

Gaar det godt paa Skolen? Saaledes spørger alle gamle Elever, naar man møder jer ud over Landet.

Det lyder saa hjemligt. Det betyder, at I af og til i eders Tanker er hos os. Dejligt at møde jer. At høre om Pladser, I fik, en Gerning at øve, som I er glad for. Godt at faa Breve. At faa Lov, trods Afstand og trods det, at man aldrig kommer det i Virkeligheden, da i Tankerne at være med i Hjemmet, I stiftede med den, I fik kær for Livet.

Høre om den travle Færd, som et ungt Hjem byder sin Husbond og Husmor, Mor og Opdrager.

Gaar det godt? spørger I.

Ja, det gaar godt, svarer vi. De gamle er her endnu. Lærerinderne, de unge Lærerinder skal jo skifte, men dette er lærerigt. Nogle bliver noget stort, men de gamle altsaa, de er ikke alene Skolens Støtter og gode Medarbejdere, nej, de er Skolen selv. Uden dem var Skolen ikke noget, og uden I spurgte om dem, var det bare kedeligt. Derfor er vi glade, at vi kan sige: De er her, og alt er vel.

Gaar det godt, betyder ogsaa noget andet. Vi var før Krigen 21 statsanerkendte Husholdningsskoler i Danmark. Vi er nu vistnok bleven omkring 40 Skoler.

Da Tallet, der søger Skolerne ikke er fordoblet, maa der blive mindre Antal paa nogle Skoler. Vi er af de heldige her paa „Klejsgaard", der ikke har mærket dette Fald i Elevtallet særligt, og desuden maa vi jo slet ikke sammenligne Elevantallene paa Skoler for Kvinder med det tal, der laa under og efter Fredens første Dage, da man paa dette Tidspunkt havde Pengerigelighed, men ikke kunde købe noget for Pengene, med nu, hvor alt strammes, og man tillige kan behøve at bruge Pengene til den saa uendelig fornødne Fornyelse af Hjemmenes Behov.

50 Piger om Sommeren og 40 Piger om Vinteren er Tallet, vi har haft og nu har,

og dette er vi glade for. Jeg tror tillige, at dette, at nogle Skoler har klaget saa meget over for ringe Tilgang, og dette til Dagspressen, har bevirket, at Folk mener, det ser saaledes ud, at baade de danske Folkehøjskoler og Husholdningsskoler er affolkede, hvilket de i meget høj Grad ikke er, men til enhver Tid har Skolerne, ligesom alt andet, ligget i ned- og opadgaaende Kurs, alt efter Tidernes bedre eller ringere Økonomi, og slet ikke fordi det danske Folk, og den gode Del, hvilket er den største Del, af dansk Ungdom nu er uden Interesse for dansk Skoleliv, og de er ej heller uden Forstaaelse af, hvad en god saavel sjælelig som materiel ballast er værd, men vil gerne møde op omkring det, som vore Skoler kan bringe dem, og som de kan bære med sig ind i Fremtiden, af disse Værdier, blot de kan overse dette, hvad Tid og Penge angaar.

Gamle Elever fylder Skolen for vort Vedkommende, idet de stadig sender os nye Elever. Søstre, Kusiner o. a. Slægt, Veninder, ja, Døtre.

Naar nyt Hold rykker ind, er det en stor Glæde at staa og modtage Holdet, især fordi de har saa mange Hilsener med fra gamle Piger og Drenge fra Husholdningsskolen, eller fra gamle „Klejsgaard".

Vi haaber stadig, at vi kan have noget at give dansk Ungdom med sig ud i Hjemmene, saa der ogsaa stadig vil komme nyt Hold ind, hver Gang Skolen kalder, og at disse nye Hold netop kommer for at hente Værdier for sig og sine.

M.H.K.

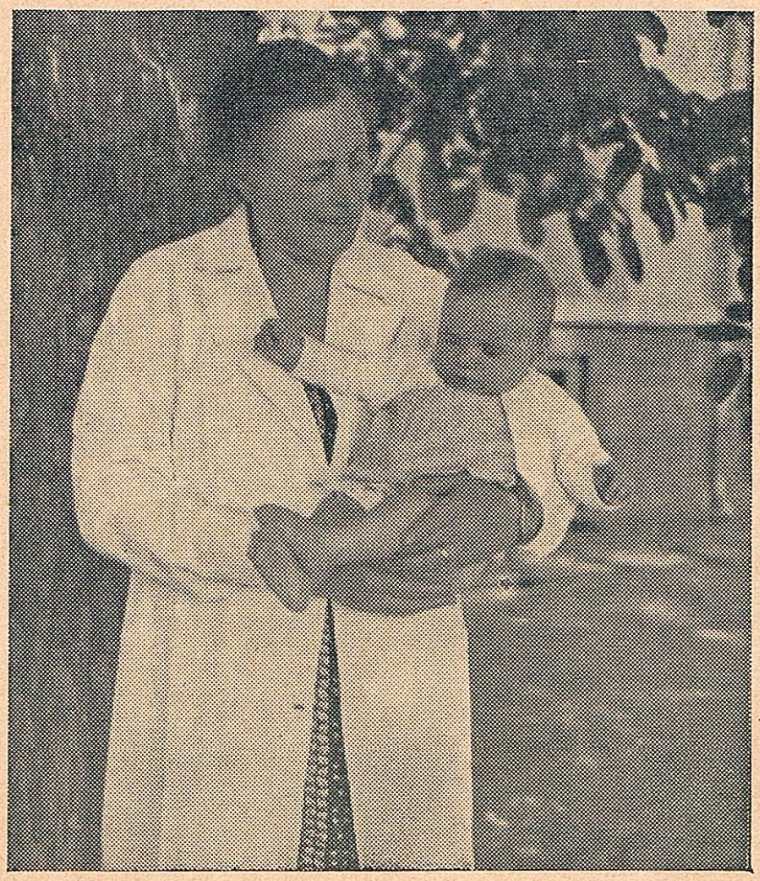

Skolens yngste

Ved Elevmødet Søndag d. 9. September 1951 fejres

Maria Hansens

60 Aars Fødselsdag og om Mandagen d. 10. September er alle Mødets Deltagere indbudt til at tage Udflugt og være Gæster paa „Gamle Klejsgaard" ved Gramrode

Godt Nytaar!

ønsker Hertha Kjærgaard, Marie Herping, Kirstine Andersen, Kathrine Jensen, Karen Jensen, Grethe og Thøge Andresen, Jane Lykkesgaard.

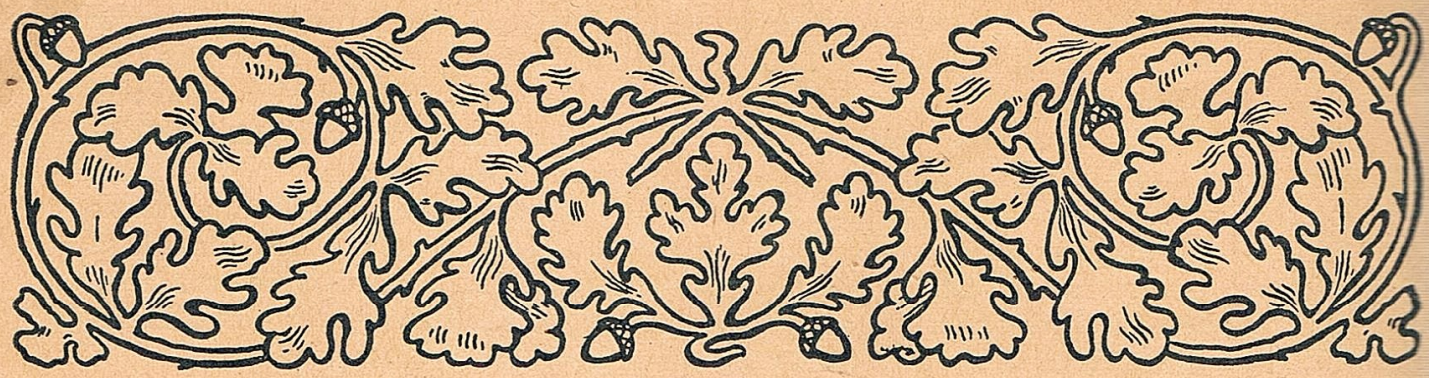

Det er saa dyrt altsammen

Jeg sidder og kigger lidt i et gammelt Elevblad. En Artikel handler ogsaa der om dette Emne.

Men naar nu alting er saa dyrt — naar nu det er umuligt at købe saaledes, at man blot nogenlunde faar det, man gerne vilde bruge — ak, ja, sukker man.

Tøj skal man have. Ungdommen meget, de vil gerne være pæne. Have nyt, ligne de andre.

Har man Hjem, skal man have Møbler, Køkkenmontering, Dyner, Tæpper, Lagener, Gardiner, Gulvtæpper!

Har man Bedrift — ja, hvad enten det er Forretning eller Brug, saa er det først og fremmest der, Pengene skal anbringes, det er jo Fremtiden, det gælder, om Sagerne er tidssvarende.

Kvinden i Virksomheden maa dukke sig lidt, saa hun ikke ser for stor ud, hvad Fordringerne angaar, for hun forrenter sig jo ikke.

I de gode, gamle Dage, da Mad næsten ingenting kostede — eller da man kunne have Venner paa en beskeden, ganske tilfældig Kop Kaffe eller The, da var det let at føre Selskabelighed, men een Ting maa ikke glemmes, nemlig dette, at hvad enten det drejer sig om den gode, gamle Selskabelighed, der var billig, eller det drejer sig om den nye, der maa sorteres grundigt, fordi den oftest er dyr, kræver meget, fordrer, at man har et Hjem ligesom de andre o. s. v., saa har Selskabelighed altid taget megen Tid.

Det var rart i gamle Dage, da man fulgte Skik og Brug og omgikkes alle, der boede i ens Nabolag. Man kendte hinanden og havde ejheller store Chancer for at komme langvejs. Det var „Hygge" dette. Man savner den, naar man ikke har den. I vor Tid søger man ofte Venner længere ude eller begge Dele. Venskab kan nu engang ikke undværes.

„Skik og Brug" er noget helt andet, men dog det samme, vi gaar med til dette eller hint, for det bruger de andre.

Men naar man nu ikke har syv Liv ligesom Katten, sagde en ung Kone til mig engang, og kunne ikke overse at bruge sit, det eneste Liv, baade til at opleve det hun gerne ville og det, som var Skik og Brug.

Hun vilde gerne høre Radio, baade naar der var Musik, Gudstjeneste, Foredrag, Sprog, Aftenhøjskole og Havebrugsforedrag.

Hun vilde gerne i Kirke, i Teater, ud paa Cykleture og frem for alt, hun vilde læse gode Bøger, spille lidt, og mere end alt det andet syntes hun det havde stor Værdi at være en god Husmoder og en god Mor for de, der var i Huset, Karle og Piger, Mand og Barn.

Jeg gaar til Begravelse hver Uge, sagde en gammel Kone til mig, de dør efterhaanden mange af dem, jeg har kendt i en stor Omgangskreds, og med skal man jo,

selv om man skal hoste hver Nat hele Vinteren igennem, fordi man faar Kulde paa disse kolde Kirkegaarde.

Hvad vilde du hellere bestille? spurgte jeg hende.

Det morsomme var, at hun vilde hellere alt det, den unge Kone ogsaa vilde: Læse, cykle, høre Radio og være med i Huset, men hun havde et langt Livs Erfaring frem for den unge, og dette gav hende Svaret i Munden, hun sagde: Jeg har levet i en Tid, hvor dette at have Venner og dette at trænge til dem og de til mig, har bundet en Krans af Minder sammen, denne Krans vilde jeg ikke undvære nu, jeg er ældre. Med i denne Krans er ogsaa det sidste, dette, at nu er de borte.

Det er svært at vælge

naar man som Husmoder har mindre Tid end nogensinde, fordi man jo baade har mindre Hushjælp, stadig ikke har kunnet forenkle sin Husførelse noget synderligt, stadig har længere Arbejdstid selv og gerne alligevel vil leve med i sin Tid, følge dens Udvikling, opleve dens Brydninger, tale med og virke med i selve Samfundet, og dette paa en Maade, saa man selv synes, man fik gjort sin Indsats, saa man uden Skyldfølelse kan nyde de Goder og bære de Byrder, et moderne Samfund paalægger os.

Men . . .

selv om man ogsaa synes, man er Verdens mest travle Menneske, selv om vi Husmødre er beskæftiget i næsten de fleste af Døgnets Timer, ja, selv om vi længes mod Højder, vi aldrig naar, ser ud imod Vidder, vi aldrig faar Ende paa, saa lad os dog ikke klage. Der er Mennesker nok, der har snævrere Virkefelt end vi, og der er flere, der har for lidt end for meget Arbejde. Vel faar vi ikke Tid til at bane os Adgang til mangt og meget som andre naar, men vi har en Gerning, hvor der stadig er nogen, der venter paa os, stadig sætter sig til vort Bord, stadig søger Stuen og glædes ved Hjemmets Aand, stadig raaber paa vor Støtte, undertiden fordi de ikke kan faa Tid til at gøre det Arbejde selv, som vi udfører, undertiden fordi de ikke gider gøre det — undertiden forstaar de os maaske slet ikke og ved ikke, at vi har saa travlt, men undertiden beundrer de os, fordi vi faar saa meget gjort — men, paaskønnet eller ikke — sat højt eller lavt — saa gaar vi glad vor Dont, og var der end meget vi vilde naa, men ikke naar, saa naar vi dog hver Dag at være træt, og at vi med Glæde kan se tilbage paa en Dags Virke — og

Hel're vogte ved et Led
ud i Kampens Hede,
end et Liv i stille Fred,
uden Sorg og Glæde.

Dog kan man ikke sætte sin Sjæl i Fængsel paa den Maade, at Livet er fortravlet. Man kan ikke jage sig selv igennem Arbejde i uoverkommeligt Maal, have Bunker af Interesser, men ingen helt tilbunds, for det blev der ikke Tid til, man maa og skal vælge nogle enkelte Ting og ellers lære at give Afkald.

Hvor har vi alle de trætte — trætte — fortravlede Husmødre fra? Er vi ikke trætte, fordi saa meget krævede os, saa mange havde Brug for os, vi vænnede dem maaske selv dertil — fordi vi vilde følge Skik og Brug, hvilket tog mere Tid, end vi havde beregnet — fordi vi vilde følge med og lægge vor Haand paa Tidens Puls — det krævede vore Følelser, stærkere end vi havde beregnet

„det var dyrere, end vi havde ventet"

kom til at koste saa meget af os selv, at det maaske blev saaledes for os, som det staar i det gamle Vers fra Poesi-Bøgerne i Mors Dragkisteskuffe, om den, der i Kamp med Verden, sig selv har i Kampen tabt.

Husmor! stor er din Gerning, stort er dit Værk, skønt saa lidet og ubetydeligt

at se til, at mange voksne Sønner maaske aldrig fik Øje derpaa, før de stod ved din Grav — du forivrede og travle lille Husmor, du Pligtens Fanebærer, det dyreste dyre, det er dig selv.

Selv har du et Sjæleliv — lykkelig er du, hvis du har truffet dit rette Leje, saa du hver Dag kan øse af gode Tankers Værd, hver Dag kan tage det bedste frem, give bort deraf, og endda have rigeligt, og mange Gange er det saaledes for et Menneske, at jo mere der øses af et glad Sind, desto mere fyldes Sindet med Glæde — men tillige kan det modsatte være, nemlig at jo mere der kræves af den, der mener kun at have lidet eller slet intet at give, jo mere magtesløs bliver dette Menneske, som Kravene stilles til.

Vi kommer ikke til Sjælens Mildhed for den samme Pris allesammen, for ikke alle fandt det rette Leje for sine Tanker, den rette Forstaaelse hos sin Samtid — af Viljens Villen og Kunnen. —

Materielle Ting er ikke det dyreste i Verden, men dette: „Fred med dig selv, din Gud og din Næste".

M.H.K.

Gammel Klejsgaard-Elev fortæller om sit Arbejde

Kære Kammerater!

Det var et yderst vellykket Elevmøde, vi var til i Aar, blot vilde det være morsomt, om der kom flere fra ens eget Hold. Næste Aar haaber jeg at se jer alle.

Paa Bestyrelsesmødet blev jeg opfordret til at fortælle Træk fra en stor Husholdning og lidt om, hvordan vi har indrettet os i Køkkenregionerne.

Det skulde være mig en glæde, om dette beskedne Indlæg kunde være til Gavn for nogle enkelte. Mange af Eleverne, der udgaar fra Husjomfrukursus, kommer paa store Gaarde, hvor de har rig Lejlighed til at udfolde sig og benytte alle de dejlige Opskrifter, man faar med sig. I hvert Fald ved jeg med Bestemthed, at havde jeg ikke faaet mit Kursus, havde jeg ikke turdet overtage en Husholdning paa 35 Personer, som dog paa Grund af Mekanisering nu er reduceret til ca. 20 Personer.

Først maa jeg fortælle om Husets Indretning:

Køkkenet her er velindrettet. Der er fritstaaende Komfur med 2 Ovne og Emhætte, og ved Hjælp af Spildvarmen opvarmes et stort Varmeskab, som er uundværligt i Høst, hvor Folkene kommer ind paa forskellige Tider af Døgnet (for slet ikke at tale om dets Anvendelse for Opbevaring af Bisquits, samt Tørring af Frugt.)

Paa Loftet ligger Varmtvandsbeholderen (175 *l*). Som Følge deraf har vi Døgnet rundt varmt Vand i Hanerne baade ved Grydevask, Porcelænsvask og i Anretterværelse. Om disse Vaske er der rustfrit Staal.

Her, som saa mange andre Steder, har vi en elektrisk Hakke- og Røremaskine (hvad skulde vi dog gøre uden den?) Den er anbragt ved et Køkkenbord lavere end de andre, og herunder findes de løse Maskindele. Under et andet Køkkenbord staar Grydelaagene i hver sin lille Baas, og et tredie Sted ligger Gryderne paa en Hylde af galvaniserede Rør, og i Stedet for Skabslaage er der et Tremme-Jalousie, der kan skubbes op under Bordet.

For nylig har vi faaet lyseblaat Plastikservice, som vi foreløbig er vældig glade for, og som forhaabentlig vil spare os for mange Ærgrelser.

I Spisekammeret findes Gryn, Mel, Løg, Høkasse etc. i Kasser paa Hjul anbragt under Bordene. Her er Brødrum, Flueskab, Paalægs- og Brødmaskine og en magnetisk Knivholder. Alle gamle Daaser er malet og har hver sin Paaskrift: Kaffe, Tvebakker, Rasp o. s. v. Smørrebrødsbordet staar i rette Højde foran Vinduet med en elektrisk Pære paa hver Side heraf.

Da det er et gammelt Hus, der er moderniseret i 1946, er det selvfølgelig ikke noget Mønsterkøkken, men man har ved Hjælp af 3 Rulleborde afhjulpet en Del mangler. Bordene maa vi f. Eks. benytte, naar vi henter Paalæg fra det store Køleskab til Spisekammer eller naar vi kører Gryder hen til den elektriske Røremaskine. (Alle Dørtrin er fjernet, og der er Duracgulve.)

I Kælderen er der Henkogningsrum, Saltkar og Forraad.

Med Hensyn til Forraad er det forstaaeligt, at man altid maa have et mindre Lager hjemme af enhver Art, saa man er forberedt paa lidt af hvert, f. Eks. en Nødslagtning eller en Invasion af Gæster.

Hvad angaar Konservering af Madvarer foretrækker man jo nu at salte Flæsk, Rullepølser og Skinker etc., da det er en stor Fordel at have alt fersk i Fryseboks. Vi slagter som Regel Ko og Gris samtidig og ind imellem de store Slagtninger faar vi Fjerkræ, Vildt og Fedekalve.

Ligesom vi paa „Klejsgaard" lagde Madplan for 14 Dage, følger vi her det samme Princip, og en rationel Planlægning vedrørende alt andet Arbejde i Køkken og Stuer er en uundværlig Foranstaltning for, at alt kan klappe. Til Hjælp for hvert nyt Hold unge Piger er der opslaaet Ugeplan for Arbejder af forskellig Art (Lørdagsrengøring m. m.), og de unge Piger lærer herigennem hurtigst at tage Tingene i den rette Rækkefølge.

En væsentlig Ting i det daglige Arbejde i Køkkenet er, synes jeg, at lære at udnytte alle Rester. Derfor maa man hver Morgen, som det første, gaa i sit Spisekammer eller Køleskab. Det er let nok at bruge nyt, men noget morsommere og mere økonomisk at lave fikse og velsmagende Retter af „ingenting". Heraf vil den unge Pige ogsaa faa Lejlighed til at opøve sin Opfindsomhed og selv komponere nye Retter.

Det vil vist blive for vidtløftigt at komme nærmere ind paa Slagtning, Bagning, Syltning, Henkogning og Storvask saavel som Indretningen af det øvrige Hus.

Jeg har holdt mig til Køkkenregionerne, da jeg trods alt mener, det er Centrum i Huset. Min Hensigt har ikke været at fremhæve min egen Husholdning som en Mønsterhusholdning. Jeg er glad for de Hjælpemidler, vi som nævnt har, men jeg ved, der findes mange Landbohjem, der endnu maa savne adskillige tekniske Hjælpemidler, fordi Materiel til Mark og Stald anses for en større Nødvendighed end de indendørs Finesser.

Men forhaabentlig kommer ogsaa den Dag, da Husmoderens Virkefelt er ligesaa vel hjulpet som hendes Mands.

Mange venlige Hilsener fra

Else Lunøe (f. Yde-Poulsen),
Elev Vinteren 42—43.

Billedvæggen

Tak for de modtagne Billeder til Billedvæg og Album. Desværre har mange ikke sendt endnu. Send snarest et Billede enten af jer selv eller med Famile.

Husk at skrive Aar og Hold, du var paa.

M. H. K.

Nyt!

Korte Kursus for gamle Elever og andre, der ønsker at være med dertil, afholdes i baade Februar og Marts Maaned.

Vi tænker os baade Syning og Madlavning, det nyeste som det mindre nye, det praktiske og mindre nødvendige, men ikke derfor mindre fornøjelige.

Tillige oplysende Foredrag om Hjem og Samfundsspørgsmaal, Børnepleje, Børneopdragelse, Ungdomsarbejde. Hvilket Fag skal den unge Kvinde vælge som Erhverv og Livsstilling, (Diskussion m. v.) samt godt Samvær og lidt Hvile fra det daglige Arbejde. Spørgsmaalet: Hvad skal Barnet lære, drøftes.

En god Ordning for disse Kursus er, at Deltagerne kan søge Tilskud dertil, en Ansøgning sker ved, at man skriver til:

Kursusudvalget for korte Kursus, Dronningensgade 2, Odense,

saaledes:

Undertegnede ansøger herved om Tilskud til et 8 Dages, 10 Dages, 14 Dages eller en Maaneds Kursus i Hjemmets Gerning og Husholdning paa „Klejsgaard Husholdningsskole", Strib, i Februar eller Marts Maaned.

Medlem af „Klejsgaard" Husholdnings- og Elevforeningen.

Navn, Adresse, Alder og Livsstilling (Husmoder eller Husassistent).

(Det ikke benyttede 8, 14 m. v. skrives naturligvis ikke.)

Om dette Kursus læses nærmere, se Generalforsamlinger, søges helst inden 1. Januar. Men udbred endelig Nyheden til Venner og Naboer, saa alle, der vil være med, kan komme det og Holdene blive tilstrækkeligt indtegnede, for dette er en Betingelse for, at Kursus overhovedet bliver afholdt.

Et nyt holdes igen i Slutningen af Juli og September og Oktober.

Det har længe været vore Medlemmers og Skolens Ønske at kunne imødekomme Ønsket om disse Kursus, men Krigs-Istandsættelse hindrede os i at have Plads dertil. Nu kan Skolen rumme dette Arbejde, og glæder sig til at gaa i Gang hermed.

Mindesten og Skolens Istandsættelse

Tak allesammen, Piger og unge Mænd, der ved eders Bidrag hjalp til, store og smaa Beløb, alt efter Evne og Vilje, som I sendte. Gerne bekendtgjorde vi Navne paa Givere, men dette faar komme paa anden Maade.

Den ene Sten rejstes jo paa Bunkers'en og staar (forhaabentlig til Tidernes Ende) som et Minde om, at dansk Sind og Hjertelag levede paa vore Skoler under Krig og i Fred, og at vi sætter vor Lid til Gud foroven, der raader for Danmarks og Hjemmenes Sag. Kom allesammen og se, hvor smuk Stenen staar.

Istandsættelse af Skolen blev dyr, ak, alt for dyr, men vi vil gerne gøre Rede for Pengene, vi fik af jer. Vi brugte dem til Salens Maling og Udsmykning, samt byggede en Scene.

Lidt Mindestenspenge er tilbage, men ikke nok til at rejse Sten paa den gamle Skole, men forleden sendte 3 gamle Elever 15 Kr. sammen med deres Julehilsen.

Rigtig Tak, kære Piger. Vi samler videre paa Fondet.

Ferie Kursus og -Koloni

I Fjor aabnede vi vore Døre for omkring 200 Feriebørn fra Frederiksberg Kommune, de var paa Skolen i to Hold, ialt 7 Uger. Vi var glade for at være sammen med baade Lærerkræfter og Feriebørn, og det var os egentlig en Sorg, at vi i Aar maatte sige nej til dem. Det første Hold boltrede sig herligt ved Stranden, medens det sidste Hold havde en Del Regnvejr. I Aar havde vi imidlertid saa mange Feriekursus og andre Gæster anmeldt, at det var os umuligt at overkomme mere.

Samsø-Piger

var vort første Ferie-Kursushold, deres Ledere var naturligvis Samsø-Husholdningskonsulenten, Frøken Jane Lykkesgaard. De ankom 5. Juli om Aftenen til Fredericia Bys store traditionelle Mindedag, den saakaldte 6. Juli Fest, der allerede begynder Aftenen før, ja, egentlig er allermest gribende den 5. Juli om Aftenen, fordi der da lægges Kranse paa Heltegravene, og det kan vist siges, at hvert Hjem, ja, maaske endda hvert Barn i Fredericia, er med til at lægge sin Blomst. Hele Kirkegaarden er næsten dækket af Roser.

Ogsaa „Strib-Pigerne" kommer med, hvad Haven formaar, men hvordan det nu gik til, saa blev Aftalen om at møde Samsø-Pigerne ved Landsoldaten ikke overholdt, det skete muligt fordi undertegnede var bleven syg og kommen paa Sygehus, og Aftalen ikke forstaaet videre frem, men tilsidst mødtes man da omsider paa „Klejsgaard Husholdningsskole" i Strib, og det var nogle kvikke og søde Piger, der opholdt sig nogle faa Dage paa vor Skole, vi vilde ønske, det var lidt længere, et saadant Feriekursus varede, for det er dejligt for os paa Skolen og for vore Elever at se nye unge blandt os.

Sidste Aften overvældede Samsø-Pigerne Lærerinder og Ledere med Blomster, og jeg, som slet ikke var med, blev ikke glemt, men fik en stor Æskehilsen, (ja, en fantastisk stor.) Tak, kære Samsø-Piger. Naar man er paa Hospital, da gør hver en Hilsen dobbelt glad. Kom snart igen allesammen.

Næste Hold Feriekursus-Piger var Bjerringbro-Pigerne.

De kom paa Cykler, de havde deres Konsulent, Fru Møller-Hansen og hendes Svigerdatter som Ledere. De cyklede flittigt i alle Dagene, fik meget at se af Fyn og det Jylland, som kunde naas fra Strib paa Dagstur, de var til Middag, og vi var saa heldige at have vor Forældredag, medens Bjerringbro-Pigerne var hos os, saa de kom med til denne Fest — med Sketch, Udstilling og Sange, samt en lille gammeldags om Aftenen.

Saa rykkede Textil-Folkene ind paa Skolen den 20. August, og de var mange, ialt 30 Herrer og 31 Damer, og blev i 8 Dage.

Deres udmærkede Ledere stod selv for baade Undervisning og Udflugter, men engang imellem havde vi et godt Samvær. De var vore Gæster, og vi var deres. Vejret var godt og næsten alle Dagene drak vi Kaffen ude paa Pynten.

Det var 2. Aar, at Manufakturhandlere udenfor Købstæderne holdt dette Kursus, og begge Gange paa „Klejsgaard Husholdningsskole". Foreningen betegner sig MUK, men det er ogsaa det eneste mukne, der er ved dem, de er muntre og Tonen paa Kursuset er god.

Som Rosinen i Pølseenden

rykkede de fynske Piger fra „Fynske Landboforeningers Husholdningsarbejde" ind. De havde som Ledere deres Husholdningskonsulenter, Frøken Ficher og Anna Hansen, og da disse Ledere ogsaa var godt kendt paa Skolen, faldt de hurtigt til og blev hjemme allesammen. Dette Kursus var et tilbagevendende Kursus, men havde aldrig været hos os før. Jeg havde taget Mod til mig, indbudt dertil, da jeg gerne vilde lære ogsaa den Del af den fynske Ungdom at kende, som jeg ikke netop havde paa Skolen som faste Elever, og jeg maa sige, at dette Møde med god fynsk Ungdom var en Oplevelse, men da en Deltager skriver andetsteds her i Bladet, vil jeg her slutte med en Hilsen og en Tak til alle Kursusgæster for de to Somre, og ønske ogsaa jer et godt, velsignet Nytaar, med Tak for godt Bekendtskab og paa godt Gensyn ad Aare.

Tak til alle for Blomster og Gaver til Skolen, men mest af alting:

Tak, fordi I kom her! *M.H.K.*

Textil-Folkenes Ledelse

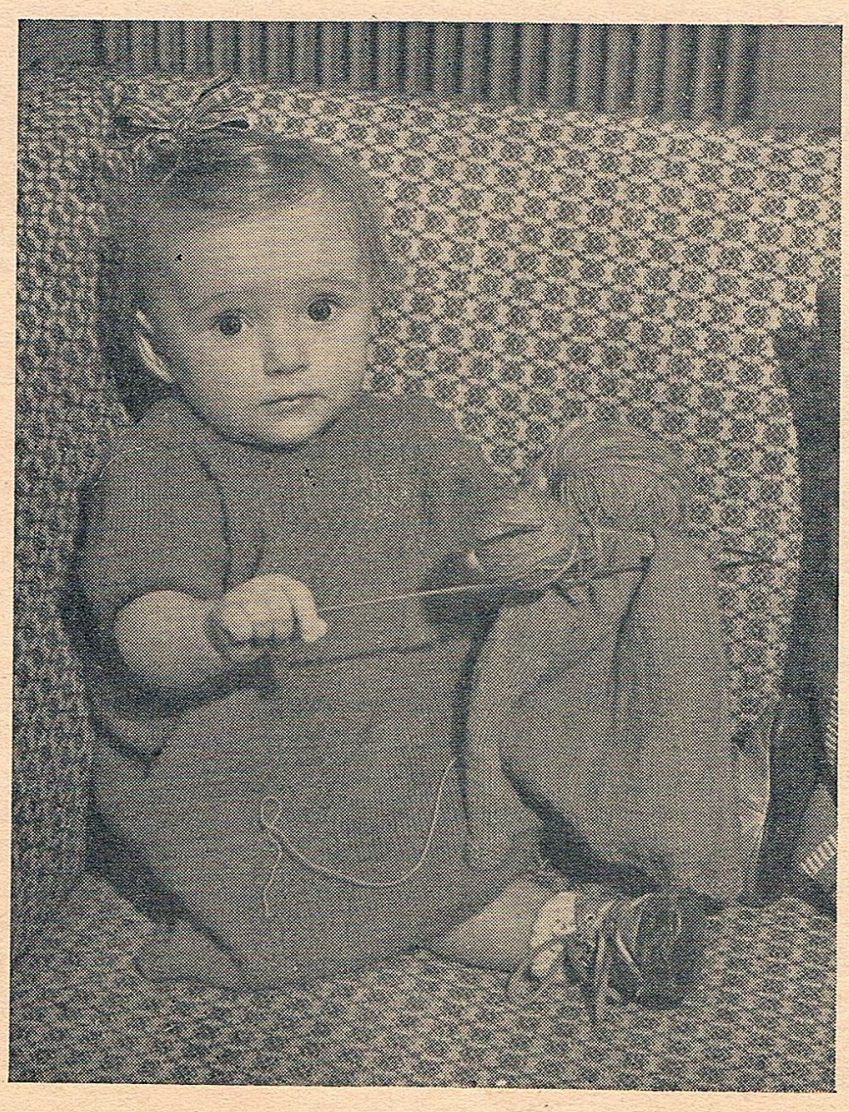

Køkkenredskaber

I gennem Aarene er der mange Ting, der er blevet fornyet, nye Ting, som er mere praktiske end de gamle, er kommen frem. Tænk blot paa Landmanden, hvor mange nye Maskiner han har faaet, og tænk paa Husmoderen, der har sit Værksted i Køkkenet, hvor meget hun kan trænge til at lette hendes Arbejde i Form af Maskiner, nye Køkkenredskaber o. s. v. Til Udførelse af det huslige Arbejde kræves Redskaber af forskellig Art, og det gælder om at skaffe sig gode Redskaber, saadan at man føler sig tilpas i sit Arbejde. Hvem kender ikke til Ærgelse, naar en Kniv ikke kan skære, det er nok til at sætte en i daarlig Humør, og det er Spild af Tid, naar Redskaberne ikke er gode.

Hvilke Krav stiller vi saa til Køkkenredskaber?

De skal være af gode Materialer, og man vælger dem med Omhu. Vi skal sørge for, at de ligger godt i Haanden og passer til Haanden, passe at de ikke giver Afsmag, og de skal være lette at gøre rene.

Skafterne.

Knive er vist det af Køkkenredskaberne, vi bruger mest. Det er det bedste at have forskellige Knive, en til Paalæg, en til Kød o. s. v., ellers er det ikke let at holde dem skarpe. Til Forskærere eller Paalægsknive er en lang og slank med tynd Blad bedst.

Smørebrødsknive ikke rustfri er baade praktisk og økonomisk i Brug.

Paletkniven er bedst, naar den er lang og elastik, en kort og med bredere Blad er rar til at tage Kager af Pladen, eller naar vi retter an.

Alle Knive skal være med godt Skaft (Rosentræ) og af hærdet Stof, Spaltaabningen skal være helt op til Skaftet.

Knive, der ikke er rustfrit, skærer bedst, de skal være godt nittet, og Bladet skal helst gaa igennem.

Af Skrælleknivene er det bedst at have to, en med lang Skaft og kort Knivsblad, og en med længere Blad og kortere Skaft.

Til Brød og Kage er en savtakket Kniv at foretrække, af Raakostjern er de rustfri bedst.

Rivejern er bedst, naar Rivefladen er lang, det er hurtigere i Brug f. Eks. til Rugbrød. Rustfri Agurkehøvl er god til at snitte Løg paa.

Af Piskeris er det bedst at have et fladt og et pæreformig. Til Æggehvide, Fromage o. s. v. er det flade Ris godt, jo flere Vindinger jo bedre, idet der kommer mere Luft i Fromagen, det pæreformige Ris er godt til at røre Jævning med.

Sodakageforme

er bedst, naar de er lavet ud i et Stykke og bedst af Hvidblik eller støbt Aluminium.

Vægten
skal være solid og veje rigtigt, og der findes mange forskellige af den Slags, baade med faste og med løse Lodder, samt Fjedervægten, som næsten findes i ethvert Hjem; den bedste og mest solide er vel nok den gammeldags Vægt med Lodder, men husk at købe dem med løse Vægtskaale i Stedet for faste, som er saa vanskelige at veje paa.

Gryderne.

Der maa man vælge Gryder, der passer for Husstandens Størrelse, helst have dem i forskellige Størrelser, en til Kartofler og en mere tykbundet til Mælkemad.

Det er bedst at købe de bedste Kvaliteter, i gamle Dage vilde man helst have med hvid Emaille, men i Dag er det de daarligste Gryder, da de saa ofte har for tyk Emaillelag, og derfor let springer af.

Gryder med Granitemaille har et tyndere Lag Emaille og kan derfor udsættes for en højere Varmegrad.

Gryderne deles til Komfur og Gas, de med Ringen er til Komfur og findes som Jerngryder, Staal, emailleret Jern, Aluminium eller rustfri.

Raajernsgryderne anvender vi mest som Stegegryder. Til Komfuret er de halvdybe Gryder gode og nemme at røre i og nemmere at holde rene.

Rustfri Gryder er fine, men Maden brænder let paa i dem og er bedst i Brug ved Elektricitet.

Aluminiumsgryder er smukke og findes i forskellige Størrelser og med forskellige Tykkelser i Bund. De er særlig gode, da de har en god Varmefordelingsevne, og de er brændselsbesparende. Pas paa ikke at købe de tynde Gryder, da de let bliver bulede.

Af Laag er de flade rare, da man kan sætte Ting ovenpaa, og paa den Maade holde det varmt.

Tynde Gryder kendes paa oprullet Kant, og de svære Gryder kendes paa, at de er tunge og uden Kant, pas paa, at Hankerne sidder solidt og er godt nittede. Gryder med Skaft, var det rart med et Skaft af Bakelit.

Pander af Staal, Støbejern, Aluminium støbt Aluminium og saa de nye med Knopper. De sidste nye Pander er ikke gode til alle Ting, speciel ikke til Stegning af Kød og Fisk, da det hænger i, og i Brugen bruger de meget Fedtstof. En støbt Aluminiumspande er god baade til Gas og Elektricitet.

Af **Kedler** er der to Slags, en med flad Bund og en med rillet Bund. De tynde Kedler har en oprullet Kant og er flade i Bunden. Den med rillet Bund koger først.

Til sidst lidt om Grydeskeer.

De fineste Grydeskeer laves af Ahornstræ, og Formen er bedst, naar de er flade og med lige afskaaret Kop og let afrunde Hjørner, da det

gælder om at undgaa Paabrænding, og man lettere kommer hele Grydens Bund. Skaftet er bedst rundt, lettere at holde paa og have en Længde af 2-3 cm.

Til Røring af Kagedejg er en flad Dejgpalet, helst med Hul, bedst, da den giver et større Omfang.

Køb det bedste, det er det billigste i det lange Løb. Nogle siger: „Hellere et fint Gulvtæppe, end gode Køkkenredskaber", men først Redskaberne.

Hertha Kjærgaard

Paa Feriekursus paa Klejsgaard

I Tiden 8.—11. Septbr. 1950 afholdt de fynske Landboforeninger et Feriekursus for unge Piger paa den smukt beliggende „Klejsgaard Husholdningsskole" ved Strib.

„Klejsgaard" er meget smukt beliggende ved Lillebælt, og der er god Forbindelse dertil baade med Rutebil og Skib.

Det var med en ikke ringe Forventning, at vi ankom til „Klejsgaard", og jeg tør vist godt sige, at Forventningerne blev indfriet til Fulde.

Vi ankom til Strib i Løbet af Fredag Eftermiddag, og blev af Forstander Fru Maria Hansen modtaget og vist til Rette, hvor vi skulde bo og spise. Vi var 28 Piger, og der var vist ikke ret mange, der kendte hinanden, da vi drog derud; men i Løbet af ganske kort Tid havde vi stiftet Bekendtskab med de fleste, der var med paa dette Kursus.

Efter at vi var kommet lidt i Orden, bød Fru Hansen paa Eftermiddagskaffe. Her ved Kaffebordet blev vi inviteret til middag af Eleverne, der vilde gøre det hyggeligt for os.

Maria Hansen, Skolens Stifter og Forstander, bød os ved Middagen Velkommen til „Klejsgaard" og takkede, fordi der var blevet arrangeret saadan et Kursus paa Skolen.

Bordet var smukt pyntet med Efteraarets mange skønne Farver. Man fik her Indtryk af, at der blev gjort noget for at lære Eleverne at dække et festligt Bord.

Middagen bestod af Grønsagssuppe med Kuverthorn bagt som Fugle, Fisk i Muslingeskaller, Ribbenssteg og Medisterpølse og Kaffe med sønderjydsk Æblekage, desuden blev serveret hjemmelavet Æblemost.

Om Aftenen var der Foredrag og Film ved Frk. Herping og Lærer Andreasen. Vi fik fortalt lidt af Skolens Historie og bagefter saa vi en Film optaget paa Skolen. Frk. Herping fortalte endvidere, hvad det kostede at komme paa Skolen og gav Eksempler paa, hvor meget vi kunde faa i Understøttelse.

Det gamle „Klejsgaard" ligger ved Horsens, og der blev Skolen begyndt, men senere flyttede man til Strib. Fra Gaarden deroppe faar Skolen en hel Del af de Produkter, der bruges.

Senere paa Aftenen serveredes der Frugtgrød ovre i Hovedbygningen og bagefter sang vi Aftensang sammen med Skolens Elever, inden vi gik til „Køjs".

Det varede jo lidt, inden der faldt Ro over Gemytterne, der var adskillige, der skulde paa Jagt hos Naboen efter Tæpper eller Puder, der var forsvundet.

Jeg synes i det hele taget, at der var et godt Kammeratskab, vi faldt godt sammen, og der blev sikkert knyttet Baand, der vil vare hele Livet igennem.

Lørdag Morgen Kl. 7 startede vi med ½ Times Gymnastik, det var dejligt. Ved 8-Tiden spiste vi Morgenmad. Lidt senere var vi til en interessant Køkkenforklaring hos Frk. Herping.

„Unge Piger fører Regnskab" var Titlen paa det næste, vi skulde beskæftige os med. Der blev stillet et ganske simpelt Regnskab op for os, og vi lagde et Budget for

en Maaned. For os unge Piger gælder det jo om at faa sparet Penge sammen eller faa samlet Udstyr, og dertil skulde der helst hver Maaned bruges Penge, derimod maa vi være paa Vagt overfor noget som diverse Udgifter, der kan saa let komme for meget derunder.

Men desværre gaar det vist mange unge Piger saadan, at de siger, det haster ikke, eller der er længe til, jeg skal giftes, saa det kan jeg sagtens naa, men de kan jo aldrig faa begyndt for tidligt.

Næste Del paa Programmet var: *„Forevisning af en lille, fin middag"*, legeret Spinatsuppe med Æggereder, farserede Tomater med Champignonsovs, Hamburgerryg med Gemyse og Cumberlandssovs og Æbler a la Gammél.

Jeg tror, de fleste af os havde den Følelse, da vi var færdige, at man herefter godt kunde lave Middagen paa egen Haand næste Gang, de skulde have Gæster hjemme, for vi havde faaet det forklaret grundigt og set det anrettet paa Fade.

Om Eftermiddagen havde vi *Borddækningskonkurrence,* der blev dækket et Bryllupsbord, et Julebord, et Efteraarsbord, et Fødselsdagsbord og et Barnefødselsdagsbord. Det var meget interessant og morsomt, og jeg er glad ved ikke at skulde have bedømt dem, for de var meget smukke hver for sig.

Med Vejret var vi meget heldige, for vi havde det dejligste Solskinsvejr baade Lørdag og Søndag. Lørdag Eftermiddag spadserede vi til Røjle Klint, det var en dejlig Tur, et Sted, man ellers sjældent kommer, men en stor Oplevelse. Meget bakket Terræn med høje, stejle Skrænter og Udsigt over Lillebælt til Jylland.

Ordet Foredrag tror jeg ofte bliver opfattet som noget meget kedeligt; men deri tager man Fejl; for de Foredrag, der blev holdt paa „Klejsgaard", var absolut det modsatte.

Naar man hørte Frk. Aakjær fortælle om Hjælpearbejdet under Opholdet i Norge, var det som om man kunde se det hele for sig. Paa Filmen lidt senere fik vi Illustration for Foredraget, ikke alene saa vi naturskønne Egne, men ogsaa Billeder, der viste, hvor og hvordan der arbejdedes.

Søndag Morgen samledes vi med Skolens Elever og hejste Flaget, mens vi sang: „Den signede Dag"; det var højtideligt i denne skønne Septembermorgen.

Vi tog til Fredericia med Skib og var i Kirke der i St. Michels Kirke. Bagefter gik vi en Tur i Byen og samledes ved Landsoldaten og spiste Frokost paa Voldene. Maden blev bragt derover i Bil af Hr. Hansen, „Klejsgaard", det gav jo Turen et ekstra Plus.

Maria Hansen fortalte om Voldene, der talte sit eget Sprog og om, hvordan alle Eleverne paa „Klejsgaard" deltog i 6. Juli-Festerne med Blomsterbuketter til Gravene.

Hjemturen foregik pr. Rutebil til Broen, hvorfra vi spadserede til Middelfart. Herfra maatte vi imidlertid leje Biler for at komme videre, da Rutebilen lige var gaaet.

Det var en dejlig Tur, som vi aldrig glemmer.

Læge Nørskovs Foredrag om *Intelligens* var meget interessant og evneudviklende, det gav Anledning til en Del Diskussion, som vi fik meget Udbytte af og desuden meget at tænke over.

Sidste Aften var vi sammen med Skolens Lærerkræfter og Elever til Kaffe. Ved denne Lejlighed takkede Maria Hansen igen, fordi det var blevet til noget med et Kursus paa „Klejsgaard".

Vi, der var med paa Kursuset, har stor Grund til at takke for, hvad vi oplevede og lærte. Vi havde mange dejlige Oplevelser, og der blev gjort en stor Indsats baade fra Konsulenternes og Lærerindernes Side for, at vi skulde faa lært noget og føle os hjemme paa Skolen.

Naar man har været der som Elev, kan man ikke undgaa at tænke paa Skolen som et Sted, hvor man oplevede mange glade Stunder, men ogsaa paa, at der lærte jeg noget godt.

Endnu en Gang: Tak for hvad de gav os! *En taknemlig Deltager.*

Andre Lande og os

Skolens Møde med de andre Lande skete straks efter Freden, hvor vi modtog vore første Elever og Gæster derfra.

Først Norge! Men snart fyldtes Skolen Aar for Aar af Gæster fra Sverrig, enkelte fra Finland, mange fra Holland.

Naar til Eks. saa mange Skolefolk fra disse Lande er kommen netop her paa vor Skole for at gæste os og for at se Skolens Drift, beror dette ikke paa dens Ry eller Størrelse, for her er vi af de allerbeskedneste, men det kommer af, at de ovennævnte Lande har deres Husholdningsundervisning delt i By-Husholdningsskoler og Landbrugs-Husholdningsskoler.

Naar de saa kommer her til Landet og spørger efter Landbrugs-Husholdningsskolerne, henvises de til os.

Vi har været glade for disse Besøg, en enkelt Sommer var vi oppe paa at have huset 18 boende hollandske Gæster, og i Aar har vi haft et Rejsehold paa 40 hollandske Bønder paa Besøg.

De norske Husholdningsfolk har i Aarene siden Freden gæstet os flittigt (vi dem), og Navne som Forstanderinden for den største af de norske Husholdningsskoler, Frøken Tillich, staar indskrevet i vor Gæstebog, hvor ogsaa Frøken Løvland fra Eidsvold Husstelskole har skrevet sit Navn de to Gange, hun har gæstet os, ligesom vi har haft Besøg af Lærerinder fra selve det norske Husholdnings-Seminarium, Stabeck, ved Oslo.

Desværre fik vi ikke Billeder taget af alle Gæster fra Norden, de kom tit uventet og paa travle Dage, i Sommerens travleste Tid, men aldrig var her mere forhastet, end at vi fik Tid til Samvær, rigt Samvær.

Fra Sverrig kom Karin Ekedal som Gæst, Elev og Gæst igen, og mange andre saa vi derfra, ligesom Frk. Herping sidste Vinter paa Aarhus Universitet traf baade svenske, norske og en finsk Husholdningslærerinde, og de var alle vore Gæster baade til en Fest paa Husholdningsskolen (Fætterballet), hvor de deltog med Glæde, og var tillige senere med paa gamle „Klejsgaard" ved en snævrere Sammenkomst af Slægt og nære Venner.

Os og andre Lande

Naar saa mange fremmede kommer til Danmark, da er det naturligt, at vi rejser ud igen. Megen Tid bliver der ikke, Ferierne er kort afmaalt og de fleste har Slægt og Forældre at tage til, men ud maatte vi, og ud kom vi.

Først var vi to Somre i Norge. Vi var meget betaget af Landets Storhed og Skønhed og Menneskenes Hjælpsomhed og Gæstfrihed. Vi begyndte paa Sørlandet, besøgte Norges ældste Husholdningsskole, der ligger mellem Larvig og Christianssand, og hvor vi kendte Lærerinde Frøken Mindrebø, modtoges hjerteligt og undredes over Husets Ælde og dog saa gode Stil og praktiske Indretning.

Vi var paa Gjøvik, Landets største, hvor Frk. Tillich residerede, og paa Eidsvold, og allevegne maatte vi beundre den Properhed og Dygtighed, der var til Stede.

Vi modtoges saa storstilet, hvad Gæstfrihed angik, at vi næsten var beskæmmet, naar vi tænkte paa, at vor egen var saa vidt berømt, og syntes vi maatte skynde os hjem og gøre det bedre.

I Fjor Sommer var vi alle 8 i Holland, hvor vi saa en af de Husholdningsskoler, som dreves som Landhusholdningsskole. Ogsaa her saa vi, som i Norge og Sverrig, hvorledes Eleverne ogsaa lærer Havebrug og Gaardstel, og naturligvis var der i Holland, baade i Hjemmene og paa Skolerne, skuret og atter skuret, ja, der var saa fint flere Steder, saa de slet ikke turde bo i det, men boede paa Loftet og spiste i Stalden, hvad Bondebrugene angik.

Vi har jo altid troet, at kun norske, svenske og maaske det finske Folk var vort Broderfolk, men, naar vi ser Hollænderne, da synes vi næsten, de ligner os mest, i hvert Fald af Udseende. De er brede, joviale, glade og ligetil. De er gæstfri uden Ende og ligner jo altsaa baade Nordmænd, Svenskere, Finnerne og forhaabentlig vi i dette Stykke. Vi var lige ved at synes, ogsaa de var vort Broderfolk. Et havde vi fælles, den tyske Invasion under Krigen, men Hollænderne havde været haardt med, saa det forslog noget.

I England var min Mand forrige Sommer, Frk. Rigmor Petersen var i Finland som nogle af de første danske Gæster deroppe for 3 Aar siden, og min Mand var med Fadderskabsrejsen deroppe i Aar i 14 Dage.

Alle disse Rejser har været helt uforglemmelige, og efterhaanden har mange af vore Elever været i disse og andre Lande, dels paa Rejse, dels i Plads derude. Tak Piger, for de mange Breve. Dejligt er det at høre, I klarer jer godt derude og faar noget at se, medens I er unge, dog glem endelig ikke, at danske Husmødre savner jer haardt til Hjælp herhjemme, kom derfor hjem igen.

En Ferierejse TIL SVERRIG

Kære piger!

Lang tid i forvejen havde vi glædet os til denne tur. Det var blevet aftalt i en juleferie med min søster og svoger, at vi skulle følges ad.

Den 8. juli startede vi fra St. Restrup efter at mormor og Missa (Fredes kone) havde påtaget sig hvervet med at passe vore poder imens. Den lille grønne (svoger Bernhards køretøj) var i turens anledning blevet pudset og blanket. Dens snart 15-årige skrog strålede i det fine sommervejr. Naturligvis havde vi vældig travlt, inden vi kom af sted. Ti km til Aalborg. Så nu lå vore fine nyerhvervede Sverrigskort hjemme på Chatollet! Men der var ikke tid til at vende om. Vi var sent på den i forvejen. Med bange anelser ransagede vi tasker og hjerner for at se, om andre vigtige ting, såsom pas, billet og penge var, hvor de skulle være. Ti minutter før afgang ruller vi ind i kortegen af holdende biler, som ventede på, at „Kronprinsessan Ingrid" skulle bringe dem til Sverrig. Skibet lå der og skinnede hvidt, medens stilige svenske skibsofficerer høfligt hjalp os til rette. Nu blev trosserne halet ind, motorene dirrede og langsomt gled vi ud af havnen. Farvel vort land. „Velkommen til denne lille rejse", lød det på svensk i højttaleren, og snart fortonede den danske kyst sig i solnedgangens gyldne skær. Omtrent samtidig dukkede de første skær op ude i synskredsen. Vi passerede Skærgården, og nu var vi ved rejsens første mål: Göteborg, Sverrigs næststørste by. Det er en moderne by, store dele af den ligger på skærene. Ind mellem husene rager der hist og her store klipper op. Vi overnattede hos Karins forældre, hr. og fru Ekedal, der tog meget hjertelig imod os.

Karin var elev på skolen i 48, og opholdt sig, mens vi var der, sammen med sin bror på „Klejsgaard". — Da vi vågnede næste morgen, opdagede vi til vor store forbavselse, at vi fra en lille altan udenfor soveværelset kunne gå lige ud på fjeldet, skønt vi boede på III sal. Naturligvis gik vi straks til fjelds, og fra toppen af fjeldet havde vi den bedste udsigt over byen og fjorden. Vi besøgte også hr. og fru Ekedal i deres kolonihave. Det var dog ikke en kolonihave efter dansk mønster, men et fjeld, som hr. Ekedal møjsommeligt med hammer og kiler havde brudt. Mægtige blokke var sprængt i stykker, og arealet planeret med jord, hentet langvejs fra. Her dyrkedes nu kartofler og køkkenurter. Det var første gang, vi så svenskernes kamp med fjeldet og stenene, men mødte den overalt, hvor vi kom frem. Et endnu større besvær, end de jydske hedebønder har haft med al'en, har den svenske bonde måttet døje med at rense

sine marker for sten. Mange steder har han måttet lade dem ligge, og plovfuren snor sig ind imellem dem. Men vi må videre. Langs Götaelvens bred går vejen nordpå til Trollhättan. Det var vanskeligt at holde bilen i venstre side, men alligevel vænnede vi os forbavsende hurtigt til venstrekørslen.

80 km fra Göteborg ligger Trollhättan. Engang var det Sverrigs største vandfald, men nu er det tæmmet, og hvor vandet før fossede ned over fjeldet, er nu anlagt et kæmpemæssigt elektricitetsværk. Elven ledes gennem store underjordiske turbineanlæg, og dens kraft er omdannet til millioner af kilowatt, som bliver sendt over Sydsverrig med lys til tusinder af hjem og drivkraft til landsdelens mange fabrikker. For ikke at hindre sejladsen — man kan sejle fra Göteborg til Stockholm — er en del af elven ledet i kanaler med sluseporte uden om værket. Alligevel har tekniken ikke formået at berøve stedet dets storslåede skønhed. Høje, skovklædte fjelde hæver sig over elven, et dejligt sted, hvor vi gerne var blevet noget længere.

Videre nordpå gik det, nord om Vänern, gennem Bohuslen, Dalsland op til Värmland. Der blev længere mellem byerne, ofte kørte vi 50—60 km gennem store, endeløse gran- og fyrreskove uden at se et hus eller møde et menneske. Bare der ikke sker noget med bilen, tænkte vi, men den klarede lykkeligvis skærene. Også sproget voldte os heroppe vanskeligheder, og vort „svenske" havde de mærkeligt nok svært ved at klare. En aften kom vi til et lille hotel, og ville bestille morgenmad til næste dag. De svenske bagere er ikke just morgenmænd, i hvert fald åbner de ikke før ni. Værtinden mente nok vi kunne få kaffe, men ikke friske boller før 12. „Fiskeboller? Nej, minsandten skal vi ikke have fiskeboller", udbrød en af os, hvorefter de andre gav sig til at le, og værtinden så ud som et stort spørgsmålstegn.

Vi kom til Värmland, Selma Lagerlöff og Gösta Berlings land. Her var meget, meget smukt, rigtig et svensk landskab, med søer, lette, lyse birketræer og rødmalede, velholdte bondegårde, bygget af træ. Frygden søen tittede frem, snart her, snart der, mellem fjeld og skov. Naturligvis besøgte vi Mårbakke, Selma Lagerlöffs hjem. Det var spændende at se de stuer og de mange skønne ting, som har dannet de ydre rammer om hendes daglige færden. Der var mange billeder og tegninger, der forestillede personer og forskellige situationer fra hendes bøger, f. eks. var der billeder af alle de vigtigste personer fra Gösta Berlings saga. Det var meget morsomt at se dem, pludselig var det, som om man kendte dem alle. Uden for huset stod der et stort solur med følgende inskription:

„Solen leder mig, eder min skygge".

Fra Värmland gik turen til Västmandland, vi kørte atter gennem store, uendelige skove, og kom om aftenen til den lille by Noer. Her overnattede vi hos nogle bekendte, og fik herved igen lejlighed til at se, hvordan svenskerne bor privat. Næste dag fik vore værtsfolk ordnet det sådan for os, at vi fik lov til at besøge en jernmalmmine. Det var noget ganske nyt for os, jeg for mit vedkommende havde aldrig før været nede i en mine. Inden nedstigningen, måtte vi skrive under på, at vi gik ned på eget ansvar. Vi blev udstyrede med store gummistøvler, regnfrakker, samt styrthjelme. Til en meget bred og solid læderrem, som vi havde om livet, blev fastgjort et batteri samt en lampe, der blev fastgjort på styrthjelmen. Så kørte vi med elevatoren 310 m ned i bjerget. Vi så, hvordan arbejderne brød malmen, hvordan de store sprængninger gik for sig under voldsomme drøn og lufttryk. Vi gik i en helt labyrint af gange, der strakte sig mange kilometer ind i bjergene. Af og til kom vi til en lille kilde, der udsprang i klipperne, vi vadede i vand til op på anklerne. Naturligvis var der fuldstændig mørkt dernede, vi følte os lidt uhyggelige tilmode, idet vi levende kunne forestille os, hvor forfærdelig det måtte være, hvis der skete en sammenstyrtning. Vi var kun halvvejs nede i minen, idet den var 720 m dyb.

Derefter gik turen videre mod Dalarne. Vi syntes, vi kørte langt, meget langt endda, men endnu var vi ikke mere end en trediedel oppe i det mægtige land, som Sverrig er. Det var meget morsomt at se de smukke, velholdte bondegårde, så godt

som alle var de rødmalede, og med meget fint udskåret træværk. I hver eneste lille landsby stod majstangen endnu pyntet fra majfesten, som symbol på, at den lyse og varme tid var vendt tilbage.

Men vi kunne tydeligt mærke, at vi var kommet længere mod nord. Hjemme var jordbærsæsonen netop forbi, som vi rejste. Her kunne den ikke ventes de første 2—3 uger, og de nye kartofler var endnu ikke tjenlige til brug. Vi kørte et lille stykke langs med Vester Dalelv, et par steder så vi, hvordan tømmeret kommer flydende i lange rækker oppe fra skovene. Et andet sted så man et lille vandfald bruse af sted ned over stenmasserne.

Omsider nåede vi Siljansøen. Fra en høj bakke kunne vi se den, længe før vi kom dertil. Det var et vidunderligt, smukt syn, søen er omringet af skovklædte bjerge. Hist og her ragede der et lille næs frem, eller en lille klippeø dukkede op af søen. Siljansøen kaldes også for „Dalarnes øje".

Vi sejlede en herlig tur på søen. Omkring den ligger der en mængde små byer: Leksand, Mora, Orsa og Rettvik. Man kunne tydelig se, at befolkningen for en stor del levede af turisterne. Det var ret vanskeligt i sommertiden at få logi deroppe. Overalt i byerne så man store udstillinger af husflidsarbejder, svenskerne er umådelig dygtige til husflid. I Mora (en af Siljanbyerne) så vi den store svenske maler Anders Zorns hjem og billedsamling. Der var de vidunderligste billeder i varme, rene farver, man kan tænke sig, vi var meget optaget af at se dem.

Atter gik turen sydpå. I Uppsala så vi den gamle domkirke. Derefter kom vi til Stockholm, hvor vi kun blev en enkelt dag, da det var vanskeligt at få logi. På et rejsebureau fik vi omsider værelser på et hotel, Saltsjöbaden, som vi mente lå 5—6 km uden for byen, men vi kørte og kørte, og efterhånden blev det mørkt, men endelig, til vor store glæde, fandt vi stedet.

Stockholm er en stor, moderne by, der ligger på en mængde skær, som vi kunne sejle ind imellem. De fleste af småøerne (skærene) er forbundet med broer, som der findes et utal af i Stockholm. Naturligvis skulle vi se byens forskellige seværdigheder, butikkerne ikke at forglemme.

Turen sydpå gik videre langs Sverrigs østkyst til Nyköbing, Nörrköbing, Vestervik og Oskarsham, vi så meget smukt, hver dag var en oplevelse. Ved Nörrköbing boede vi i Bråviken, hvilket dog ikke var en udsøgt nydelse.

I Kalmar så vi slottet, gjorde en lille afstikker til Øland, hvor der findes gamle borgruiner. Derefter gik det gennem Bleking og Skåne til Hälsingborg, hvorfra vi sejlede med til Helsingør. Vi befandt os igen på hjemlig grund, men nu havde vi også set så meget og oplevet så meget, at det var dejligt at komme hjem igen.

En herlig og uforglemmelig tur var slut.

De hjerteligste hilsener til alle gamle elever fra

Lille Merete, Grethe og Thøge Andresen.

Skolens Naal

Paa Elevmødet 1948 og 49 foreslog flere en Klejsgaard-Naal. En Guldsmed gav Udkast, og det vedtoges i 1950 at lad lave en forøvrigt meget smuk Naal i Form af en blomstrende Æblegren, der slynger sig om et K.

Naalen vil dog kunne faas i to Slags, antagelig et ganske lille Mærke, men selve Grenen er saa skøn et Smykke, at enhver vil være glad for at pynte sig dermed baade til Hverdag og til Fest.

Smykket maa kun bæres af Klejsgaard Elever. Pris fra 8 til 10 Kr. Bestil det paa Skolen.

Forstanderinde Frk. Thilich, Gjøvik (Norge)

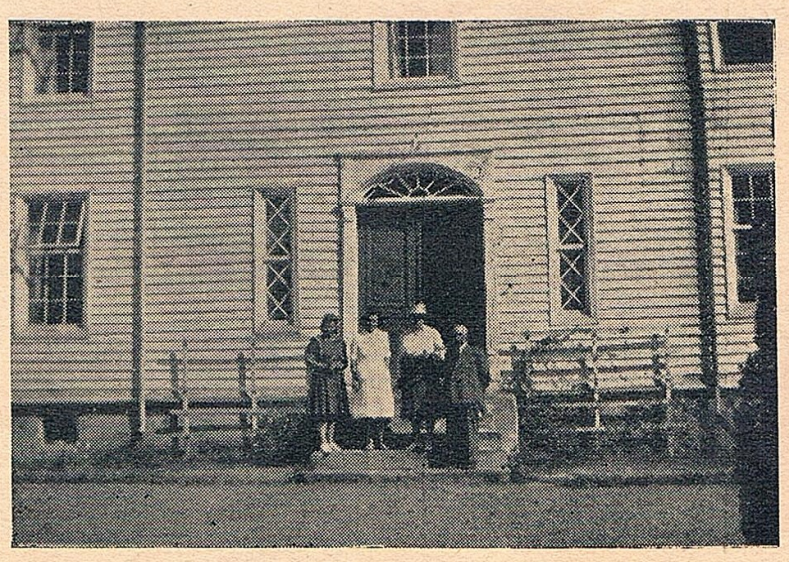

Vi besøger Norges ældste Husmoderskole

Husholdningslærerinde paa Universitet

Kære „gamle Elever"

Det er dejligt, at der i Aar kan blive Lejlighed til at komme i Forbindelse med jer. Hvordan mon I har det? Mange af jer er Husmødre og Mødre og har for Øjeblikket travlt med at forberede Julen, saa alt kan blive festligt og saa nemt som muligt i Juletiden.

I Aar er jeg lidt udenfor Juletravlheden. Da jeg for Vinterhalvaaret er paa Kursus paa Aarhus Universitet. De af jer, der var til Elevmødet sidste Aar hørte Frøken Herping berette om sit Ophold heroppe sidste Aar, for dem, der ikke var med, vil jeg i store Træk fortælle lidt om, hvad Kursuset gaar ud paa.

Kursuset er en Genopfriskning og en Videreuddannelse af de Fag, der hører til vor Husholdningslærerindeuddannelse. Fagene er inddelt i 3 Grupper:

Ernæringslære - Husholdningsteknik - Økonomi.

Frøken Herping var paa Økonomikursus, jeg er paa Husholdningsteknikkursus. Undervisningen er som al Universitetsundervisning gratis — dernæst kommer Spørgsmaalet Kost og Logis — som mange Gange har voldt Vanskeligheder for Kursusdeltagerne de foregaaende Aar, da de selv skulde sørge for det, og I ved, hvor vanskeligt det har været og er at leje Værelse. Vi rykkede ind i et dejligt nyt Kollegium, som ligger i Universitetsparken. Her er dejligt, kan I tro. Jeg vil fortælle jer lidt om det.

Et Kollegium er en Fribolig, der bygges af frivillige Bidrag. Indsamling til dette Kvindekollegium blev startet af en Kommunelærerinde, Frøken Hulda Pedersen, der altid har interesseret sig meget for den huslige Uddannelse og har gjort et stort og energisk Arbejde for at faa oprettet dette Kollegium, som fortrinsvis skal bebos af Husholdningslærerinder. Vi føler os meget taknemmelige overfor dem, der staar bagved den Komfort, som vi daglig nyder.

Paa Kollegiet er der Plads til 48 fordelt paa 3 Etager, hvoraf den ene Etage bebos af Studenter, der ogsaa læser paa Universitetet. Paa hver Etage 1 Køkken, hvor vi hver har 2 Skabe, og det nødvendige Køkkeninventar forefindes. I nederste Etage er der Bibliotek og dejlig Dagligstue med polstrede Møbler, en Gave fra Magasin du Nord, i denne Stue er der Radio og Klaver.

Saa er der vore Værelser, der er lyse og hyggelige, her er en lille Forgang, som udelukker Støj fra Gangen, i Forgangen har vi Vaskekumme og dobbelt Klædeskab. I Værelset er der af Inventar: Sovesofa, 3 Stole, Bord, Bogreol og til hvert Værelse en lille Altan.

Da vi flyttede ind den 4. Oktober, var Haandværkerne endnu i Arbejde paa Gange og Trapper. Alt skulde være færdigt den 2. November, da havde vi den store Oplevelse at faa Besøg af Dronning Alexandrine, det var en stor Dag. 2 Dage senere havde vi Indvielse af Kollegiet, hvor Bidragsyderne til Kollegiet, ja, allesammen var de nu ikke med, da det omfatter flere Tusinde Mennesker, men Formænd fra Institutioner og Foreninger, som staar bagved Kollegiets Tilblivelse, var inviteret. Der var først Gennemgang af Kollegiet, derefter festligt Thebord, hvor der blev holdt en Masse Taler. Studenterkoret sang — det var en skøn Dag.

Sluttelig sendes I, nær og fjern, de bedste Hilsener fra *Rigmor Petersen.*

Mosterkartofler

Dette er en morsom Afveksling for franske Kartofler. De tillaves paa samme Maade, blot faar man en ny Facon frem (nærmest som ½ Cerut) ved at udstikke de raa Kartofler med Kærnehusudstikkeren.

Herhjemme

Naar man fortæller saa tit om det derude, da er det ikke fordi, det hjemlige ingenting er værd. Dog, desværre er det vel saaledes, at det vi hver Dag har, det skønner vi ikke nok paa, men vi her paa Skolen glemmer ikke vore Vinterpiger og vore Sommerpiger, vore Efteraarspiger og vore Foraarspiger. Hvor har vi haft nogle dejlige Aar sammen med jer paa Skolen, og hvor var det godt, vi kom til at arbejde under fredelige og selvstændige danske Forhold igen.

Vore Piger under Krigen, hvor var I storartede og kække, naar det kneb.

Saa mange har bedt mig skrive om den Tid, vi da gennemgik, og jeg vil nu i denne Vinter forsøge at skrive mine Erindringer ned herom, de vil maaske ikke udkomme lige omgaaende, men enhver af jer bedes om, saafremt I vil have den lille Pjece, da at bestille den hos mig, saa jeg ved, hvor mange jeg skal lade trykke.

Jeg antager ikke, den behøver at komme til at koste noget, eller i hvert Fald kun lidt Trykkeripenge.

Send Brev herom. (Se Bagsiden).

Paa Skolen har vi haft de sædvanlige Hold, baade 5 og 3 Maaneders, ialt 150 Elever i Aar.

Der har været godt Kammeratskab, vi havde 2 nye Lærerinder som Afløsere for Frk. Herping, der var paa Universitetet, og Frk. Andersen, der var fri og hjemme en Tid. Frøknerne Holmager og Ellingsøe. I Vinter har vor tidligere Lærerinde, Fru Larsen, Middelfart, Syningen med Eleverne. Gymnastik holder 2 Delingsførere paa Holdene.

Husmoderafløserne

Som flere andre Skoler havde ogsaa vi et Hold Husmoderafløser-Elever, ialt 24 i tre Maaneder.

Jeg var grebet af Sagen, syntes det var det helt rigtige, at dygtige, virkelig oplærte Afløsere kunde komme danske Husmødre til Hjælp under Sygdom og andre Vanskeligheder, og følte det som en Samfundsopgave at gøre denne Uddannelse saa god som muligt fra Skolens Side.

Med Undtagelse af en enkelt skulde disse Afløsere næsten alle ud i Byerne eller større Stationsbyer, og det var ikke helt det, jeg tænkte mig, da vi jo kendte mest til Hjem paa Landet og bedst kunde give Afløsere der en Uddannelse, men saa maatte vi altsaa stille os ind paa deres Bølgelængde, hvilket ikke faldt Frøken Kjærgaard, som den fødte Københavner, særlig svært.

Jeg tror at turde sige, at disse Afløsere, der gik ud fra vor Skole, havde det helt rigtige Sindelag overfor deres Fremtidsgerning, — de fleste af dem havde det saaledes, at de spurgte: „Hvad kan jeg yde?" og ikke: „Hvad kan jeg kræve?"

Om vi faar flere Kursus af denne Slags er i det Uvisse, der indløber ganske vist stadig mange Henvendelser herom til Skolen, men to Ting bestemmer dette, for det første Socialministeriet og for det andet, hvorvidt Forholdene kan ordnes, saa Skolen ikke rent ud lider Tab ved disse Kursus, da den ikke i Længden kan bære saadanne.

Fagene for Afløsere var en del af Tiden udenfor Skolen, og det var dyrt at sende Elever bort med Rutebil og Færge til Børnehjem o. lign., og selv om vi mødte den allerstørste Hjælp og Imødekommenhed fra baade Fredericia og Middelfart Bys Styre, og disse stillede deres Børnehjem frit til Raadighed for Elevernes Undervisning, hvilket var en enestaaende Gestus ,saa var denne Rejsen ud hver Dag vanskelig at gennemføre.

En ny Ungdomsskole rejses

Da vi modtager mange Henvendelser mellem Aar og Dag angaaende Under-

visning for de helt unge Piger mellem 14 og 18 Aar, har vi overvejet at paabegynde en saakaldt Ungdomsskole, den saakaldte Efterskole.

Det er jo saaledes, at til de rigtige Husholdningsskoler som vor og andre, er disse Elever for unge til at følge med. Vi har derfor tænkt paa at aabne Skolen som en Afdeling for sig, men ledet af de samme Ledere.

Der vil blive de paa Efterskole almindelige Skolefag samt Husholdning, Syning og hvad vi sammen med Undervisningsministeriet kan godkende som nyttigt for den helt unge Pige.

Vi beder jer allesammen om at støtte dette nye ved at anbefale Sagen til yngre Søstre, Veninder og Hjem, hvor en ung Pige for første Gang skal lidt ud, og Forældrene gerne ser dette ske under en Skoles betryggende Former.

Til en saadan Ungdomsskole vil Eleverne kunne søge Tilskud.

Marie Hansen Klejsgaard.

Elevmøde

Ved Elevmødet 1949 og 1950 blev Generalforsamlingen afholdt i Tilslutning til selve Mødet.

I 1949 aflagde Formanden, Maria Hansen, Beretning og omtalte de forskellige større og mindre Begivenheder, der var sket i Aarets Løb.

Ved det efterfølgende Bestyrelsesvalg blev Maria Hansen, Hertha Kjærgaard og Else Lunø genvalgt, nyvalgt blev Rigmor Petersen.

Bestyrelsen konstituerede sig senere og Bestyrelsen bestaar herefter af følgende Medlemmer:

Maria Hansen, Formand.
Hertha Kjærgaard, Næstformand.
Marie Herping, Sekretær.
Gerda Elmgaard (Sommeren 1947).
Else Byskov (Sommeren 1948).
Esther Mortensen (Sommeren 1947).
Else Lunø (Vinteren 1942).
Rigmor Petersen, Lærerinde.
Gudrun Mortensen (Sommeren 1947).

Suppleanter: Lærerinderne Grethe Andresen og Inger Marie Høegh.

I 1950 aflagde Formanden ogsaa Beretningen og omtalte særlig de i to Aar afholdte kursus i Skolens Mødesal, Husmoderafløserkursuset og Godkendelsen til at afholde korte Kursus.

Ved Bestyrelsesvalget blev Grete Andresen, Anny Ørgaard, Ruth Møller Hansen, Edith Dam Jørgensen og Edith Andersen nyvalgt.

Senere konstituerede Bestyrelsen sig saaledes:

Maria Hansen, Formand.
Hertha Kjærgaard, Næstformand.
Grethe Andresen, Sekretær.
Rigmor Petersen, Lærerinde.
Else Lunø (Vinteren 1942).
Anny Ørgaard (Sommeren 1949).
Edith Dam Jørgensen (Sommeren 1947).
Ruth Møller Hansen (Vinteren 1948).
Edith Andersen (Sommeren 1950).

Marie Herping.

Elevmødet

afholdes i Aar Søndag den 9. September (Frokost til Søndag medbringes som sædvanlig).

Om Mandagen er der fra Morgenstunden Udflugt til „Gamle Klejsgaard" i Anledning af at Maria Hansen i Aar fylder 60 Aar.

Send Indmeldelse til Mødet i god Tid.

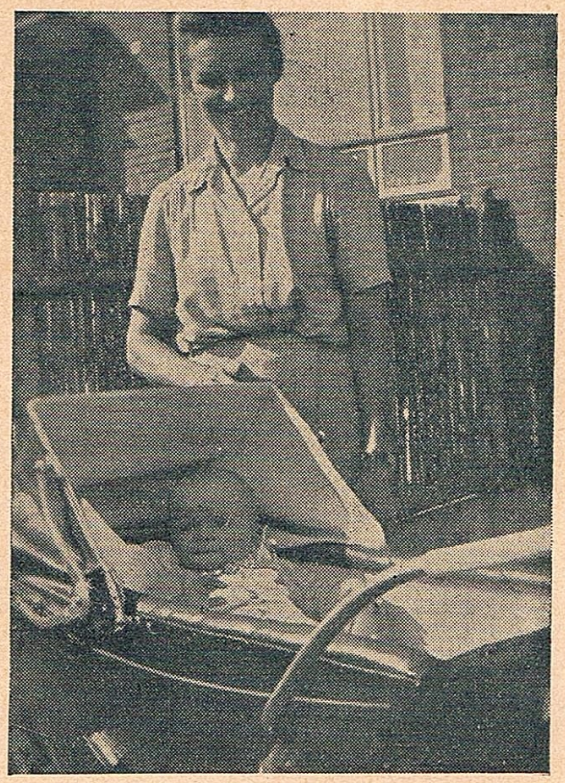

Fru Dommerfuldmægtig Ravnholdt-Rasmussen
(tidligere Lærerinde Frk. Rasmussen (her)

Ved Vandfaldet i Lillehammer (Norge)

Korte Kursus

er blevet godkendt til Klejsgaard Husholdningsskole, Strib, og kan søges baade af tidligere Elever og andre, der ønsker at deltage. Der vil kunne søges Tilskud baade til Deltagelse og Rejse hertil.

De første Kursus bliver:

Unge Piger: 1 Maaned
Husmødre: 1 Uge
Begge: 10 Dage

i Februar og Marts. Tilskud søges hos:

Udvalget for korte Kursus, Dronningensgade 2, Odense.

Velkommen.

BLADET

Da det er saa mange gamle Elevers Ønske, at faa Bladet i Gang igen prøver vi dette, efter at have holdt stille i nogle Aar grundet Efterkrigsvanskelighederne.

MEN, det koster Trykning og Forsendelse og et stort Arbejde, glem derfor ikke nu straks, medens I husker det, at sende baade Klejsgaard-Foreningens Medlemskontingent og Bladpenge, ialt **3 Kroner,** ellers løber der Opkrævningspenge paa.

Hvis Bladet ikke ønskes, sendes det uskadt og ulæst tilbage med Besked herom.

Bestyrelsen.

Det er ikke vanskeligt

at lægge **3 Kr.** ud til Posten, samt denne her vedlagte Giro, naar det gøres med det samme.

3 Kr. dækker dog ikke, men Skolen giver sit Bidrag af Penge, for at have Forbindelse med gamle Elever, derfor kun de 3 kr. for Jer.

Venlig Hilsen og godt Nytaar.

Bestyrelsen for Klejsgaard-Foreningen.

Deltagelse i Elevmødet.

Skriv ja eller nej.

Søndag: Eftermiddagskaffe.
Middag.
Logi.
Aftenkaffe.
Udflugt.

Navn:..... *Adr.:*.....

Aargang: Vinter / Sommer

HANDELS-TRYKKERIET, HORSENS